

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

У статті розглянуто теоретичні та практичні аспекти діагностики когнітивних процесів як важливої складової сучасної освітньої системи. Обґрунтовано її значення для визначення рівня розвитку уваги, пам'яті, мислення, сприйняття та уяви, а також для виявлення індивідуальних особливостей пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Показано, що діагностика сприяє своєчасному виявленню навчальних труднощів, їх попередженню та подоланню, а також забезпечує можливість прогнозування результатів навчання й побудови ефективних освітніх стратегій. Проаналізовано різноманітні підходи та методи оцінювання когнітивних процесів, зокрема поєднання традиційних психологічних методик із сучасними цифровими технологіями, такими як адаптивне тестування, онлайн-інструменти та аналітика великих даних. Висвітлено роль міжнародних досліджень, зокрема ініціатив OECD та програми PISA, у вдосконаленні підходів до оцінювання когнітивних навичок і порівнянні освітніх результатів на глобальному рівні. Окрему увагу приділено проблемам валідності результатів, впливу емоційних, мотиваційних і соціокультурних факторів, а також етичним аспектам діагностики, зокрема питанням конфіденційності та коректного використання даних. Визначено перспективи розвитку цієї галузі, пов'язані з інтеграцією інноваційних технологій, використанням штучного інтелекту та впровадженням персоналізованого підходу до навчання. Зроблено висновок, що діагностика когнітивних процесів є важливим інструментом підвищення якості освіти, оптимізації навчального процесу та формування всебічно розвиненої, конкурентоспроможної особистості.

Ключові символи: когнітивні процеси, діагностика, увага, пам'ять, мислення, сприйняття, уява, освітній процес, здобувачі освіти, когнітивний розвиток, цифрові технології, адаптивне тестування, аналітика даних, індивідуалізація навчання.